

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi 1.6.2020 voimaan tulevaa tieliikennelakia. Esityksen tarkoituksena on lisätä lakiin eduskunnan lausumassa edellytetyt kotihoidon työntekijöiden pysäköintiä helpottavat säännökset.

Esityksen mukaan kunnan myöntämällä kotihoidon pysäköintitunnuksella saisi pysäköidä liikennemerkillä osoitetusta rajoituksesta huolimatta maksullisella pysäköintipaikalla maksua suorittamatta ja alueella, jossa pysäköinti on kielletty liikennemerkillä. Pysäköintitunnuksella olisi myös mahdollista pysäköidä rajoitusta pidemmäksi ajaksi alueella, jossa pysäköinnin enimmäisaikaa on rajoitettu. Pysäköintitunnus mahdollistaisi lisäksi pysäköinnin pihakadulla muuallakin kuin merkityllä pysäköintipaikalla ja huoltoajo sallittu -lisäkilven vaikutusalueella.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2020

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1 Kotihoito ja kotiin tuotavat palvelut lainsäädännössä	3
2.2 Kotiin tuotavien palveluiden pysäköinnistä ja pysäköintiluvista eräissä Suomen kunnissa.....	4
2.3 Uusi tieliikennelaki	11
3 Tavoitteet	11
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	12
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	12
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	12
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	13
6 Lausuntopalaute.....	14
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	16
8 Voimaantulo	17
9 Toimeenpano ja seuranta	17
10 Suhde muihin esityksiin.....	18
11 Suhde perustuslakiin ja säätämjärjestys	18
LAKIEHDOTUS	20
tieliikennelain muuttamisesta	20
LIITE	21
SÄÄDÖSLIITE	21
LIITE	23
RINNAKKAISTEKSTI.....	23
tieliikennelain muuttamisesta.....	23

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Uutta tieliikennelakia (729/2018) esitetään muutettavaksi ja uudistettavaksi käsillä olevalla hallituksen esityksellä siten, että kotihoidon ja vastaavien kotiin tuotavien palvelujen työntekijöiden pysäköintiä helpotetaan kunnissa.

Esityksen taustalla on eduskunnan vastauksessaan uudeksi tieliikenneläksi esittämä lausuma siitä, että valtioneuvosto valmistelee yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa yhteisen ratkaisun pysäköinnin helpottamiseksi ja valmistelee viipymättä asiassa tarvittavat säännösmuutokset.

Eduskunnan lausuman perustana on eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö (16/2018 vp) hallituksen esityksestä uudeksi tieliikenneläksi, jossa todetaan, että valiokunnan saaman selvityksen mukaan kotihoidon työntekijöillä ja vastaavilla työntekijäryhmillä on kaupungeissa merkittäviä ongelmia pysäköinnin kannalta. Kotiin tuotavien palvelujen määrä on myös lisääntymässä. Periaatteessa kuntien tehtävänä on järjestää pysäköintimahdollisuudet myös nämä ryhmät huomioon ottaen. Valiokunta näkee ongelman merkittävänä ja katsoo, että ongelmiin tulee löytää koko Suomen kattava yhtenäinen ratkaisu.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä ja se on käsitelty kuntatalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa 21.1.2019. Lausuntoyhteenveto on saatavilla kokonaisuudessaan internet-osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM029:00/2019>.

Esityksen valmistelua varten lähetettiin 26.8.2019 selvityspyyntö Espoon, Helsingin, Jyväskylän, Kuopion, Oulun, Porin, Rovaniemen, Tampereen, Turun, Tuusulan ja Vantaan kaupungeille kotihoidon pysäköintitilanteen selvittämiseksi. Määräaikaan mennessä saapui 10 selvitystä.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Kotihoito ja kotiin tuotavat palvelut lainsäädännössä

Kotihoidolla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 20 §:n mukaan kotipalvelun ja terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta. Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Kotipalveluun sisältyvinä tukipalveluina annetaan ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja.

Terveydenhuoltolain 25 § edellyttää, että kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden kotisairaanhoidon. Kotisairaanhoidon on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa moniammatillisesti toteutettua terveyden ja sairaanhoidon palvelua.

HE 109/2019 vp

Hallituksen esityksen sosiaalihuoltolaiksi (164/2014 vp) mukaan kotipalvelu tukee ja auttaa, kun asiakas tarvitsee sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän askareista ja henkilökohtaisista toiminnoista kuten hygienian hoitamisesta.

Kotipalvelun työntekijät ovat pääasiassa lähihoitajia, kodinhoitajia ja kotiavustajia. Kotipalvelun työntekijät seuraavat myös asiakkaan vointia ja neuvovat palveluihin liittyvissä asioissa asiakkaita ja omaisia. Monissa kunnissa palveluja saa myös iltaisin ja viikonloppuisin ja yöpartiot ovat yleistymässä.

Kotisairaanhoidon suorittaa asiakkaan kotona lääkärin määräämiä sairaanhoidollisia toimia, ottaa näytteitä, valvoo lääkitystä ja seuraa asiakkaan vointia. Varsin vaativaakin sairaanhoidon, esimerkiksi saattohoitoa, voidaan järjestää kotona. Myös omaisten tukeminen on osa kotisairaanhoidon työtä. Kotisairaanhoidon henkilöstö on koulutukseltaan pääasiassa sairaanhoitajia ja lähihoitajia.

Palveluasumisella tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 21 §:n 4 momentin mukaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti.

Vammaisuuden perusteella annettavista palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 1 §:n tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Kunnan on huolehdittava lain 3 §:n nojalla siitä, että vammaisille tarkoitettujen palvelujen ja tukitoimien järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Palveluja ja tukitoimia järjestettäessä on otettava huomioon asiakkaan yksilöllinen avun tarve.

Vammaisuuden perusteella annettavista palveluista ja tukitoimista annetun lain 4 §:n mukaan lain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestetään, jos vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun lain nojalla. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettulle henkilölle järjestetään kuitenkin hänen vammaisuutensa edellyttämien palvelujen ja tukitoimien ensisijaisesti vammaisuuden perusteella annettavista palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaan siltä osin kuin ne ovat hänen palveluntarpeeseensa nähden riittäviä ja sopivia sekä muutoinkin hänen etunsa mukaisia.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 1 §:n mukaan laissa säädetään erityishuollon antamisesta henkilölle, jonka kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynäisen tai kehitysiässä saadun sairauden tai vamman vuoksi ja joka ei muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluja. Erityishuollon tarkoituksena on edistää henkilön suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, hänen omintakeista toimeentuloaan ja sopeutumistaan yhteiskuntaan sekä turvata hänen tarvitsemansa hoito ja muu huolenpito. Lain 2 §:ssä säädetään erityishuoltoon kuuluvista palveluista.

2.2 Kotiin tuotavien palveluiden pysäköinnistä ja pysäköintiluvista eräissä Suomen kunnissa

Kotiin tuotavia palveluita tuotetaan sekä kuntien että yksityisten yritysten ja yhdistysten palveluna. Kotiin tuotavien palveluita tekevien, kunnan palveluksessa olevien työntekijöiden, yritysten ja yhdistysten palveluksessa olevien työntekijöiden lukumäärä Suomessa ei tiedetä. Se tiedetään, että palveluiden tarve on lisääntymässä muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon pal-

velurakenteen muutoksen ja ikääntyvän väestön myötä. Esimerkiksi Tilastokeskuksen väestöennusteen (Tilastokeskus; https://www.stat.fi/til/vaenn/2012/vaenn_2012_2012-09-28_tie_001_fi.html) mukaan yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan nykyisestä 18 prosentista 26 prosenttiin vuoteen 2030 ja 28 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä.

Helsingin kaupungin selvityksen mukaan sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä on suunniteltu erilaisia toimenpiteitä kotikäyntejä tekevien henkilöiden pysäköintiongelmien helpottamiseksi. Vuoden 2019 aikana otetaan käyttöön kotihoidon henkilöstön reitityksen suunnitteluun tarkoitettu optimointiohjelma. Ohjelma suunnittelee asiakkaiden tarpeita vastaavan palvelun ja reitittää optimaalisesti työntekijän kulkemisen asiakkaan luokse. Reitityksen suunnittelussa voitaneen jatkossa ottaa paremmin huomioon kotikäyntikohdeiden pysäköintimahdollisuudet.

Helsingissä kotihoito tekee kotikäyntejä jalan, polkupyörällä, sähköpyörällä, julkisen liikenteen välineillä tai autolla, jolloin työntekijälle on myönnetty oman auton käyttöoikeus tai oikeus käyttää vuokrattua autoa. Kotihoidon henkilökunnan työaikaa menee pysäköintipaikan etsimiseen ja tästä syystä kotikäyntejä voidaan tehdä vähemmän. Helsingin keskustan alueella kotikäyntejä ei ole mahdollista tehdä autolla, koska pysäköintimahdollisuuksia ei ole. Ilta- ja yöaikaan tilanne on vielä hankalampi, koska käytännössä kaikki pysäköintipaikat ovat käytössä.

Monilla esikaupunkialueilla pysäköintijärjestelmä perustuu tonttikohtaiseen pysäköintipaikkavelvoitteeseen. Esikaupunkialueiden kadut kuuluvat usein pysäköintikieltoalueeseen, jossa aikarajoitettu vieras- tai asiakaspysäköinti on sallittu vain erikseen merkityillä paikoilla. Ongelmaan on yritetty löytää yksittäisratkaisuja. Kotihoito tai asiakkaiden omaiset neuvottelevat tapauskohtaisesti taloyhtiöiden kanssa pysäköinnin erityisluvista. Taloyhtiöt eivät ole laajasti sallineet kotihoidon autojen pysäköintiä, vaikka talon asukas tarvitsee kotihoidon palvelua.

Helsingin kaupungilla ei ole käytössä kotihoidon pysäköintitunnusta. Kaupunki myöntää yrityspysäköintitunnuksia, joita kotihoidon työntekijät hyödyntävät. Tunnus oikeuttaa pysäköimään alueen asukaspysäköintipaikoilla. Tunnus on mahdollista lunastaa kaikille alueille. Yrityksen tai julkisyhteisön yhtä toimipaikkaa kohden myönnetään enintään viisi tunnusta. Tunnukseen voidaan merkitä yhden auton rekisteritunnus.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla kotihoitoa tuotetaan ikäihmisille, pitkäaikaissairaille ja toipilaille sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen kokonaisuudessa, jossa kotihoito on organisoitu kahdeksaan maantieteelliseen alueeseen. Lisäksi kotisairaanhoidon palvelua ikäihmisille antaa uusi kuntouttava arviointiyksikkö, jonka asiakkaat ovat sairaalasta kotiutuvia ja mahdollisesti kotihoidon tarpeessa olevia. Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelua tuottaa perhe- ja sosiaalipalvelujen kokonaisuuteen kuuluva lapsiperheiden hyvinvointi- ja terveystoimiköön neuvola sekä perhetyön yhteydessä toimiva lapsiperheiden kotipalvelun yksikkö. Helsingissä kotisairaala on osa Helsingin sairaalan toimintaa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan kotikäyntejä tekevän henkilöstön määrä 2019 on esitetty seuraavassa taulukossa:

HE 109/2019 vp

<i>Hoitohenkilökunta yhteensä</i>	<i>Sairaanhoitajat, terapeutit ja lääkärit</i>	<i>Muut hoitajat</i>
Ikäihmisten ja toipilaiden kotihoito 1731	336	1395
Kuntouttava arviointiyksikkö 82	58	24
Kotisairaala 90	89	1
Lapsiperheiden kotipalvelu 78	0	78
Yhteensä 1981	483	1498

Ostopalveluissa työskentelevien määrää on vaikea arvioida. Määrän arviointi on vaikeaa myös siitä syystä, että alalla työskennellään paljon osa-aikaisesti.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevat 198 autoa on vuokrattu Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitokselta. Näistä 24 on kotisairaalan käytössä, 12 kuntouttavan arviointiyksikön käytössä ja 162 kotihoidon käytössä. Lapsiperheiden kotipalvelu ei käytä vuokrattuja autoja. Oman auton käyttöoikeus työtehtävissä on myönnetty 30 kotihoidossa työskentelevälle henkilölle. Kotisairaalassa tai lapsiperheiden kotipalvelussa ei ole oman auton käyttöoikeuksia.

Autojen lisäksi Helsingin kotihoidon käytössä on 55 sähköpyörää ja 40 sähköpyörän hankkimista suunnitellaan. Polkupyöriä on kotihoidon käytössä noin 300 kappaletta. Sähköpotkulautaa on tarkoitus kokeilla kotihoidossa syksyn 2019 aikana.

Tampereen kaupungin kotihoidossa on tällä hetkellä 936 työntekijää. Tampereella ei ole tiedossa yksityisen palvelutuotannon työntekijöiden määrä.

Tampereella on käytössä epävirallinen kotihoidon pysäköintitunnus, joka ei kuitenkaan oikeuta ilmaiseen tai liikennesääntöjen vastaiseen pysäköintiin. Tunnukseen on merkitty juokseva numerointi ja niistä pidetään kirjaa. Tunnuksessa on puhelinnumero mahdollisia yhteydenottoa varten. Tunnuksia on käytössä noin 400 mukaan lukien kotihoidon kenttätyöntekijät, yöpartio, resurssipooli sekä muutama kotihoidon lääkäri ja erityistyöntekijä päihde- ja mielenterveystiimistä.

Tampereella on käytössä myös useita muita pysäköintilupia:

- asukaspysäköintilupa
- vieraspysäköintilupa (kokeilu alueilla F, G, J ja K)
- yrityspysäköintilupa

HE 109/2019 vp

- yrityspysäköintilupa Z
- työmatkapysäköintilupa (kokeilu alueilla F, G, J ja K)
- yhteiskäyttöautojen pysäköintilupa.

Pysäköintiluvan lunastaneen ajoneuvon kuljettajalla on oikeus poiketa liikennemerkillä osoitettusta pysäköintikiellosta, -rajoituksesta tai maksusta, mikäli lisäkilvellä näin on osoitettu. Luvan lunastaminen ei takaa pysäköintipaikkaa, vaan sallii ainoastaan poikkeamisen pysäköintikielloista. Lupa ei ole voimassa kuin merkityillä paikoilla.

Tampereella kotihoitoa tarjoava yritys voi lunastaa yrityspysäköintiluvan. Lupa voidaan myöntää yrityksen toimintaan liittyvässä käytössä olevalle henkilö- tai pakettiautolle, mopoautolle tai enintään 3 500 kilon painoiselle erikoisautolle tai moottoripyörälle. Jos ajoneuvo ei ole tosiasiallisessa liikennekäytössä, lupa ei ole voimassa. Lupaa ei myönnetä pelkkiin työmatkoihin. Yrityksillä on mahdollisuus lunastaa enintään kymmenen lupaa vuodessa ja yhteen lupaan saa liittää kerrallaan enintään kolme rekisteritunnusta. Pysäköintiluvalla on oikeus pysäköidä vain yksi ajoneuvo kerrallaan. Luvan voi lunastaa 12 kuukaudeksi kerrallaan.

Tampereella pysäköintilupaa hakevan yrityksen tai työntekijän tulee rekisteröityä *eParking*-järjestelmään. Yrityslupaa hakevan tulee käyttää rekisteröitymiseen työpaikan sähköpostiosoitetta. Rekisteröityminen *eParking*-järjestelmään ja sen käyttö on asiakkaalle ilmaista. Yritysten ja työntekijöiden rekisteröinnin yhteydessä tarkistetaan lupaehtojen täyttyminen, joten käsittely voi kestää 1 - 5 arkipäivää. Rekisteröitymisen jälkeen pysäköintilupaa haetaan *eParking*-järjestelmässä. Pysäköintilupa on voimassa heti, kun maksu on suoritettu.

Luvat myönnetään ja valvotaan sähköisellä sovelluksella. Ajoneuvossa ei tarvita lupatunnistetta esimerkiksi tarraa tai lappua. Palveluun voi rekisteröityä ja pysäköintiluvan voi ostaa myös palvelupiste Frencellin kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteestä.

Pysäköintiluvalla on oikeus pysäköidä vain yksi ajoneuvo kerrallaan. Pysäköitävän ajoneuvon rekisteritunnus tulee olla aktiivoituna *eParking*-järjestelmässä.

Mikäli pysäköintilupa on lisätty useampia rekisteritunnuksia, aktivointi tulee tehdä sen ajoneuvon rekisteritunnukselle, joka pysäköidään. Aktivoinnin voi tehdä *eParking*-järjestelmässä tai iPhone:n App Storesta ladattavalla sovelluksella tai Android-älypuhelimeen Google Play:sta ladattavalla sovelluksella.

Pysäköintilupaan liittyvien tietojen muuttuessa on luvan haltijan päivitettävä välittömästi uudet tiedot verkossa tai Frencellin kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä.

Pysäköintiluvan voimassaolo ja oikeus sen käyttämiseen päättyvät välittömästi, kun jokin luvan saantiedellytyksistä ei täyty.

Turun kaupungin kotihoidossa työskentelee tällä hetkellä 662 työntekijää. Kaupungilla ei ole ulkoistettua kotihoitoa, mutta palveluseteliasiakkaita on noin 300. Palvelut näille asiakkaille järjestyvät eri palvelusetelituottajien toimesta. Karkea arvio yksityisten tuottajien henkilöstömäärästä on noin 100 työntekijää.

Turussa on käytössä sekä asukas- että yrityspysäköintijärjestelmä eikä se myönnä erikseen lupia kotihoidon pysäköintiin. Kotihoidon palveluja tuottavalle yritykselle pysäköintiluvan saamisen ehtoina ovat seuraavat:

HE 109/2019 vp

- yrityksen toimipiste sijaitsee kyseisellä alueella ja tästä on esittää kiinteistönomistajan alle yhden kuukauden vanha todistus
- ajoneuvo on ajoneuvorekisterin mukaan yrityksen tai tämän työntekijän omistuksessa tai hallinnassa
- jos auto on työntekijän, tulee esittää todistus työsuhteesta ja siitä, että yritys maksaa korvausta auton käytöstä

Toimipisteelle myönnetään maksimissaan kolme lupaa ja yksi lupa oikeuttaa maksimissaan kolmen auton pysäköintiin.

Lupa voidaan merkitä kolmen ajoneuvon rekisteritunnus, mutta sitä voi käyttää niistä vain yhdessä kerrallaan. Lupa asetetaan selvästi näkyville tuulilasin sisäpuolelle. Yrityspysäköintiin osoitetut pysäköintipaikat on merkitty erikseen lisäkilvin; kaikki kadunvarsipaikat eivät ole asukas- ja yrityspysäköintiä varten.

Oulun kaupunki ei myönnä maksuttomia pysäköintilupia katualueelle. Kaupungilla on käytössä asukas-pysäköintitunnus. Tunnuksella voi pysäköidä tietyillä paikoilla ilman maksua tai aikarajoitusta. Asukas-pysäköintitunnuksia on käytössä vuosittain alle 50 kappaletta. Julkisessa käytössä olevien yhteiskäyttöautojen on mahdollista saada yrityspysäköintitunnus. Tunnus oikeuttaa pysäköimään kaupungin hallinnoimilla pysäköintipaikoilla ilman maksua. Pysäköintitunnus ei kuitenkaan takaa vapaata pysäköintipaikkaa.

Tiettyjen paikkojen merkitseminen jonkin yksittäisen ryhmän käyttöön ei ole kestävä ratkaisu eikä tue kaupungin tavoitetta tehostaa pysäköintipaikkojen käyttöastetta. Keskustassa tulisi myös kotihoidossa suosia kestäviä kulkumuotoja, erityisesti pyöräilyä.

Kotihoidon ensisijaisen pysäköintipaikan tulisi sijaita tontilla. Pysäköinnissä tulee hyödyntää tonteilla olevia vieraspaikkoja. Vieraspaikkojen pelisäännöistä vastaavat tontilla tai kortteleissa toimivat kiinteistöt. Oulun kaupungin hyvinvointipalvelut on tehnyt sopimuksia eri taloyhtiöiden isännöitsijöiden kanssa. Sopimuksilla on myönnetty pysäköintilupia muun muassa taloyhtiöiden pihoille. Keskustassa pysäköinnissä tulisi hyödyntää julkisia pysäköintipaikkoja ja -laitoksia. Maksullisilla paikoilla pysäköinnin voi hoitaa käytössä olevilla mobiilimaksusovelluksilla.

Oulun kaupungin oman kotihoidon palkallinen työpanos on keskimäärin noin 400 henkilöä kuukaudessa. Yksityisiä kotihoidon tuottajia on Oulussa noin 30 (ostopalvelut ja palveluseteli). Kotihoidon tunneista yksityiset palveluntuottajat tuottivat vuonna 2018 yhteensä 46 prosenttia. Yksityisten palveluntuottajien henkilöstömäärä ei ole Oulun kaupungin tiedossa.

Oulun kaupungin omassa kotihoidossa on käytössä 18 leasingautoa. Lisäksi käytössä on työntekijöiden omia autoja, polkupyöriä sekä työnantajan hankkimia yhteiskäytössä olevia polkupyöriä sekä sähköpyöriä.

Porin kaupungin perusturvan yhteistoiminta-alueeseen kuuluu Porin kaupunki, Merikarvian kunta ja Ulvilan kaupunki. Alueella on kotiin toimitettavien palveluiden käytössä niin sanottu vyöhykeparkkilappuja eli kaupungin maksullinen pysäköintilupa. Lupa myönnetään kotihoidon työntekijöille työtehtävien edellyttämällä tavalla Porin kaupungin keskustan alueella. Palveluliikelaitoksen osalta lupa on autokohtainen. Kotihoitoyrityksille myydään maksullisia pysäköintilupia. Kuukausilupia hallinnoidaan omasta pysäköintilupajärjestelmästä, josta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

HE 109/2019 vp

Porin kaupungin palveluksessa on 350 kotihoidon työntekijää. Maksuttomia pysäköintilupia myönnettiin vuonna 2018 yhteensä 186 kappaletta 1108 lupakuukaudelle.

Tuusulassa ei ole käytössä mitään sovittua ja toistettua menettelytapaa kotihoidon pysäköinnin osalta. Kunnan katutilan käytön osalta on tapauskohtaisesti mahdollisuus selvittää, onko esimerkiksi kadunvarsipysäköintipaikkoja järjestettävissä yleensä tai aikarajoitettuna ongelmalliseksi todetussa osoitteessa tai sen lähellä. Kotihoidon yksiköt ovat suoraan pyrkineet neuvottelemaan pysäköinnin helpottamisesta kiinteistöjen kanssa. Tämä toimintatapa ei kuitenkaan ole ratkaissut kattavasti ilmenneitä ongelmia.

Kunnan toimesta ei ole myönnetty pysäköintilupia kunnan kotihoidon työntekijöille tai yksityisille kotihoitoyrityksille. Tuusulassa ei ole käytössä mitään pysäköintilupajärjestelmää. Tuusulan kunnan kotihoito ei ole selvittänyt mahdollisuutta saada pysäköintilupia, joilla voisi pysäköidä kiinteistöillä, joissa pysäköinninvalvonta on annettu yksityisen valvontayrityksen tehtäväksi.

Tuusulan kunnalla on 51 kotihoidon työntekijää, joilla on käytössään 21 leasing-henkilöautoa ja yksi polkupyörä.

Espoon kaupungilla ei ole käytössään pysäköintilupajärjestelmää eikä kotihoidon pysäköintiin myönnetä lupia. Terveysasemien pysäköintialueilla on kuitenkin varattu muutamia pysäköintipaikkoja kotihoidon pysäköintiä varten.

Espoossa on noin 450 työntekijää kotihoidon palveluksessa. Näistä noin 400 on kunnan työntekijöitä. Asiakasreiteillä on päivittäin 220-280 työntekijää.

Kunnan kotihoidon käytössä on 183 autoa. Ostopalveluiden työntekijät liikkuvat yritysten autoilla.

Rovaniemen kaupungin lähtökohtana pysäköinnin järjestämisessä on se, että kiinteistöt ovat ensisijaisesti vastuussa kiinteistön toimintojen aiheuttamien pysäköintitarpeiden hoitamisesta. Asunto-osakeyhtiöissä on usein vapaata pysäköintitilaa pihdoilla, mutta ne on varattu asukkaiden henkilökohtaiseen käyttöön.

Kaupunki tarjoaa yleisillä alueilla mahdollisuuksien mukaan tilaa asiointi-, vierailu- ja asukas-pysäköintiin. Kaupungin pysäköintipaikat ovat pääsääntöisesti kadunvarsipaikkoja. Ydinkeskustassa pysäköinti on maksullista ja sen ulkopuolella on jonkin verran aikarajoitettua kiekko-pysäköintiä 2 - 4 tunnin pysäköintiajalla. Asuntoalueiden tonttikaduilla kadunvarsipysäköinti on pääsääntöisesti sallittua. Sitä rajoitetaan tarvittaessa kunnossapidon, huoltoliikenteen ja pelastustoimen tarpeiden turvaamiseksi. Asukas-pysäköintitunnuksia ei ole käytössä.

Työtehtäviin liittyviin pysäköinteihin Rovaniemellä on tarjolla kuukausimaksullinen yritys-pysäköintitunnus, joka mahdollistaa 2 tunnin pysäköinnin pysäköintikiekkoa käyttäen maksullisilla paikoilla. Tunnus on myös kotihoidon käytössä. Joustavampi mobiilimaksaminen on syrjäyttämässä yritys-pysäköintitunnuksen. Myös kotipalvelu ja muut kaupungin omat toiminnot on ohjattu käyttämään mobiilimaksamista tai yritys-pysäköintitunnusta. Henkilöstöllä on käytössään työpuheliin asennettu *easypark*-toiminto, jonka avulla pysäköinnin voi maksaa mobiilisti. Toiminnon käyttöönotto on helpottanut pysäköintiä.

Rovaniemen kaupungin tekniset palvelut ja pysäköinninvalvonta pitävät tarpeettomana ja valvonnan kannalta erittäin hankalana yleisesti säädettyjä pysäköintioikeuksia erityisryhmille. Ny-

kyisin poikkeuksia on vain pysäköinti vammaisten pysäköintiluvalla ja eräiden valvovien viranomaisten oikeudet virkatehtävien hoitamiseksi. Vammaisten pysäköintilupaan kohdistuu merkittäviä määriä väärinkäytöksiä ja niiden todentaminen ja niihin puuttuminen on ongelmallista.

Kotihoidon piirissä toimii lukumääräisesti suuri joukko eri ammattiryhmien edustajia ja kunnan omien työntekijöiden lisäksi erilaisia kotipalveluita tuotetaan enenevässä määrin yritysten ja ammatinharjoittajien toimesta. Pysäköinninvalvonta pitää asianmukaisen käytön valvontaa erittäin vaikeana toteuttaa. Valvonnan mahdollistamiseksi tulisi luvan sisältää tiedot sekä henkilöstä että ajoneuvosta. Tästä huolimatta valvonta luvan käyttämisestä vain työtehtävissä on käytännössä mahdotonta.

Pysäköinninvalvonnalla on saatu poistettua omatoimisten "huoltoajo"-kylttien käyttöä. Katualueella tehtävä työ vaatii aina kaupungin luvan ja siinä edellytetään työalueen rajaamista. Yleinen salliminen jollekin työntekijäryhmälle johtaakin helposti pyrkimykseen laajentaa kohderyhmän tulkintaa.

Rovaniemen kaupungin palveluksessa on noin 260 kotihoidon työntekijää. Heidän käytössään on 14 autoa. Sen lisäksi yksityisillä palvelutuottajilla on noin 100 työntekijää.

Jyväskylän kaupunki toteaa selvityksessään, että keinoja kotihoidon pysäköinti-ongelmien ratkaisemiseksi on vähän. Kaupunki korostaa järkevää liikkumista ja siksi työntekijöiden käytössä on muun muassa sähköpyöriä. Haasteellisilla keskustan alueilla kävellään paljon. Jyväskylässä ei ole pysäköintilupajärjestelmää käytössä.

Jyväskylän kaupungilla on lokakuusta 2014 alkaen ollut voimassa työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen solmima paikallinen sopimus pysäköintipaikkojen maksujen korvaamisesta virkamatoilla. Pysäköintimaksujen korvaamiseen on etukäteen oltava esimiehen lupa. Kotihoidon asiakaspalvelutehtävät ovat tämän sopimuksen piirissä. Kotihoidon työntekijällä on oikeus hakea pysäköintimaksusta korvausta matkalaskulla lisäämällä laskuun parkkilippu tai muu maksukuitti.

Jyväskylässä on noin 400 kotihoidon työntekijää, joista noin 300 on kunnan ja noin 100 yritysten palveluksessa. Kunnan työntekijät liikkuvat 40 autolla ja sähköpyörillä.

Vantaalla on otettu käyttöön yhteiskäyttöautojen pysäköintitunnus, jonka voi saada myös kaupungin virka-ajossa oleva ajoneuvo. Tunnuksella varustettu auto voi pysäköidä erillisellä lisäkilvellä merkityille paikoille ilman pysäköintimaksua tai liikennemerkkin velvoittamaa aikarajoitusta, kuitenkin enintään 48 tunniksi. Paikkoja on tällä hetkellä Vantaan aluekeskuksissa maksullisilla pysäköintialueilla.

Vantaalla on myös käytössä asemakaavojen asuinpysäköinnin mitoitusohje, joka velvoittaa uusissa kerrostalojen asemakaavoissa toteuttamaan asuintonteille asukaspysäköinnin lisäksi lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten porraskäytävän läheisyyteen vähintään yhden autopaikan 5000 kerrosneliötä kohden.

Vantaan kotihoidolla ei ole erityisiä oikeuksia katualueen pysäköinnissä. Pysäköintimahdollisuudet ovat siis samat kuin muillakin pysäköijillä. Joillakin yksityisalueilla on erikseen kotihoidolle varattuja pysäköintipaikkoja. Laillista pysäköintipaikkaa joutuu usein etsimään, eikä se välttämättä löydy aivan kohteen vierestä.

Vantaa myöntää ajoneuvoille pysäköintilupia pysäköintiin yhteiskäyttöautoille tarkoitetuille paikoille. Kotihoidon työntekijöillä ei ole erillisiä pysäköintilupia. Lupa myönnetään hakemuksesta kaupungin virka-ajossa olevalle yhteiskäyttöiselle ajoneuvolle ja se oikeuttaa pysäköimään vain tietyille paikoille maksullisilla alueilla. Nämä paikat eivät ratkaise kotihoidon tarpeita, koska paikat ovat harvoin lähellä asiakkaita.

Vantaan kaupungilla on noin 230 kotihoidon työntekijää. Ostopalveluna kotihoitoa tuottavien työntekijöiden määrä on arviolta 20-30. Kunnan kilpailuttamia ostopalveluyrityksiä on 10. Kunnan työntekijöiden käytössä on 62 autoa. Sen lisäksi työntekijät käyttävät omia autojaan ja polkupyöriä.

2.3 Uusi tieliikennelaki

Ajoneuvojen pysäköinnistä ja pysäyttämisestä säädetään pääosin uuden tieliikennelain 36 – 40 §:ssä. Lain 39 §:ssä säädetään liikkumisesteisen pysäköintitunnuksesta, joka mahdollistaa pysäköinnin liikennemerkillä osoitetusta kiellostä tai rajoituksesta huolimatta maksulliselle pysäköintipaikalle maksua suorittamatta ja alueelle, jossa pysäköinti on kielletty liikennemerkillä C38 ja C39. Sen lisäksi pysäköintitunnuksella saa pysäköidä rajoitusta pidemmäksi ajaksi alueelle, jossa pysäköinnin enimmäisaikaa on rajoitettu. Näiden lisäksi liikkumisesteisen pysäköintitunnus oikeuttaa pysäköimään pihakadulla ja pyöräkadulla muualla kuin merkityllä pysäköintipaikalla, ja ajamaan ja pysäköimään lisäkilven Huoltoajo sallittu –vaikutusalueella pysäköintikiellosta huolimatta. Liikkumisesteisen pysäköintitunnus oikeuttaa pysäköimään edellä mainituilla tavoilla kaikkialla Suomessa ja se on tunnustettu myös kansainvälisesti.

Mahdollisuudesta poiketa tienkäyttäjänä muun muassa pysäköinti- ja pysäyttämissäännöistä säädetään 184 §:ssä. Esimerkiksi poliisi ja kunnallinen pysäköinninvalvoja voi poiketa pysäköintisäännöistä erityistä varovaisuutta noudattaen virkatehtävässään.

Uusi tieliikennelaki tulee voimaan 1.6.2020. Se kokoaa yhteen liikenteessä käyttäytymistä koskevat säännökset, kuten liikenteen yleiset periaatteet, liikennesäännöt ja ajoneuvojen käyttämistä tiellä koskevat säännöt. Laissa säädetään myös liikenteenohjauksesta ja liikenteenohjauksessa käytettävistä laitteista ja merkeistä sekä lain rikkomisesta määrättävästä liikennevirhemaksusta. Laki sisältää säädösliitteen, johon on koottu liikenteenohjauslaitteet kuvineen ja selityksineen sekä luetteloitu ajoneuvojen käyttösääntöjen päämittoja.

Uudella tieliikennelaila säädetään useista sellaisista tieliikenteessä käyttäytymisen elementeistä, joista aiemmin on säädetty asetustasolla. Tällaisia uusia lain tasolla säädettäviä asioita ovat muun muassa moottorikäyttöisten ajoneuvojen suurimmat sallitut ajoneuvokohtaiset nopeudet, liikennemerkki ja muut liikenteen ohjauslaitteet, ajoneuvolle ja ajoneuvoyhdistelmälle tiellä yleisesti sallitut mitat ja massat sekä ajoneuvon kuormaaminen, kuorman varmistaminen sekä hinaaminen. Kokoamalla nämä säännökset yhteen selkeytetään sääntelyä tienkäyttäjien kannalta.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on tehostaa kotiin tuotavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita tarjoamalla työntekijöille parempia pysäköintimahdollisuuksia Manner-Suomen alueella.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Tieliikennelakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että kotiin tuotavien palveluiden työntekijöiden pysäköinti helpottuu.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Esitettävä lainsäädäntö parantaisi merkittävästi kotihoidon ja eräiden kotiin tarjottavien palvelujen pysäköintimahdollisuuksia kuntien kaduilla, jossa suurin tarve kotihoidon pysäköinnin kehittämiseksi on olemassa. Se vaikuttaisi erityisesti kuntien omien työntekijöiden pysäköintimahdollisuuksiin, koska merkittävä osa kotiin tuotavien palvelujen työntekijöistä on kuntien palveluksessa. Lainsäädäntö takaisi sen, että pysäköinti tapahtuisi samojen peruseriaatteiden mukaan kaikissa Manner-Suomen kunnissa.

Lainsäädäntö ei kuitenkaan mahdollistaisi pysäköintiä kiinteistöjen, esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiden piha-alueilla, jos alue ei olisi tietä. Siksi pysäköintimahdollisuuksista kiinteistöillä tulisi edelleen sopia kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden kanssa. Yksityisten kiinteistöjen ja taloyhtiöiden kannustaminen lyhytaikaisten pysäköintipaikkojen ja vieraspysäköinnin järjestämiseen on kotiin tuotavien palvelujen kannalta joka tapauksessa tärkeää. Myöskään liikkumisteisen pysäköintitunnus ei oikeuta poikkeamaan pysäköintisäännöistä kiinteistön alueella, jos alue ei ole tietä. Alueen omistaja tai haltija päättää maa-alueensa käytöstä mukaan lukien moottorikäyttöisten ajoneuvojen pysäköinnistä.

Pysäköintitunnuksen myöntäminen voisi olla uusi tehtävä kunnalle. Jos kunnassa ei ole pysäköintitunnus- tai lupajärjestelmää, kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen edellyttäisi järjestelmän muodostamista, jos kunta päättäisi ottaa tunnuksen käyttöön. Tästä aiheutuisi kunnalle kuluja. Näitä kuluja olisi kuitenkin mahdollista kattaa maksulla. Lupajärjestelmä edellyttäisi joissakin kunnissa sekä tieto- että valvontajärjestelmien uudistamista.

Kotihoidon pysäköintitunnusten määrää ei ole mahdollista ennakoita tarkasti arvioida, koska yksityisten palvelutuottajien työntekijöiden määrää ei ole kuntien tiedossa. Kuntien palveluksessa kotihoitoa ja vastaavaa palvelua tekeviä työntekijöitä on arvion mukaan 15 000 – 20 000 henkilöä. Kuntien palveluksessa oleville työntekijöille myönnettävien pysäköintitunnusten maksimimäärä voisi olla tällä tasolla. Todettakoon, että liikuntaesteisten pysäköintitunnuksia myönnettiin vuonna 2016 yli 13 000 kappaletta (HE 180/2017 vp, s. 285).

Tässä esityksessä tarkoitettujen työntekijöiden pysäköinnin muuttuminen joissakin kunnissa maksuttomaksi tarkoittaisi, että pysäköintimaksutulo näissä kunnissa vähenee. Rahamäärästä ei ole mahdollista esittää arvioita, mutta määrää voidaan pitää vain vähän kuntatalouteen vaikuttavana.

Kotiin tuotavia palveluita tekevien työntekijöiden pysäköinnillä voisi olla vaikutusta kuntien pysäköinnin järjestämisen kannalta. Työntekijöiden pysäköinti tapahtuisi suuremmissa kaupungeissa osin samassa tilassa. Jakeluliikenteenkin on todettu jossain määrin haittaavan ja jopa vaarantavan jalankulkua ja pyöräilyä (HE 180/2017 vp), kotihoidon pysäköinti samassa katutilassa vaikuttaisi tilannetta heikentävästi. Siksi kuntien olisi esitettävästä lainsäädännöstä huolimatta tärkeää kehittää kotiin tuotavien palveluiden pysäköintimahdollisuuksia muullakin tavalla.

Pysäköintikielto-liikennemerkkin vaikutusalueella tapahtuva pysäköinti voisi haitata ja vaarantaa muuta liikennettä. Uuden tieliikennelain 37 §:n 1 momentin mukaan ajoneuvoa ei kuitenkaan saa pysäyttää eikä pysäköidä siten, että se vaarantaa turvallisuutta tai haittaa muuta liikennettä.

On mahdollista, että kotihoidon pysäköintitunnusta käytettäisiin lain vastaisesti muihin tarkoituksiin kuin laissa esitetyn kotiin tuotavien palveluiden suorittamista varten. Väärinkäytön osoittaminen olisi pysäköinninvalvonnalle hankalaa. Sama tilanne on jossain määrin tällä hetkellä liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen käytössä ja tunnuksen valvonnassa. Jos tunnusta käytettäisiin väärin, sen voimassaolo olisi uuden sääntelyn myötä mahdollista peruuttaa. Väärinkäyttö olisi myös pysäköintivirhe, josta olisi mahdollista määrätä pysäköinninvalvonnasta annetun lain (727/2011) mukainen pysäköintivirhemaksu. Liikenneturvallisuutta vaarantava pysäköinti voi täyttää rikoslain 23 luvun 1 tai 2 §:ssä säädetyn liikenneturvallisuuden vaarantamisrikoksen tunnusmerkistön.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Hallituksen esityksessä esitetään, että kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäisi alueelleen kunta. Valmistelussa on arvioitu myös sitä, voisiko kunnan sijaan valtion viranomainen, käytännössä Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kotihoidon työntekijälle tarkoitetun pysäköintitunnuksen. Tätä on myös esitetty esitysluonnoksesta saaduissa lausunnoissa.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen, jolla voi pysäköidä Manner-Suomen alueen lisäksi EU:n alueella ja muuallakin ulkomailla. Pysäköintitunnuksen taustalla Euroopan unionissa on vammaisen pysäköintiluvasta annettu Neuvoston suositus (98/376/EY; annettu 4.5.1998). Tunnus myönnetään vammaiselle henkilölle yksilöllisen lääketieteellisen arvon perusteella. Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen tarkoituksena on positiivisen syrjinnän keinoin edistää vammaisten henkilöiden perusoikeuksien toteutumista. Näillä perusteilla liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen tarkoitusta ja tavoitteita ei ole mahdollista arvioida samoista lähtökohdista kuin esitettävän kotihoidon pysäköintitunnuksen tarkoitusta ja tavoitteita.

Esityksen mukaan kotiin tuotavien palveluiden työntekijöiden käyttöön tarkoitettu pysäköintitunnus helpottaisi näiden henkilöiden mahdollisuutta pysäköintiin kunnan katuverkolla. Kotihoidossa ja vastaavissa palveluissa on kyse kunnan järjestämisvastuulla olevasta palvelutoiminnasta. Tällöin on kyse siitä, että kunnalla on tieto sekä kunnan palveluksessa toimivista työntekijöistään sekä niistä yrityksistä ja yhdistyksistä, jotka tuottavat kotiin tarjottavia palveluita kunnalle. Yrityksillä ja yhdistyksillä on tieto niiden palveluksessa olevista henkilöistä. Liikenne- ja viestintävirastolla tätä tietoa ei ole ja tiedon hankkimiseen ja tiedon toimittamiseen Liikenne- ja viestintävirastolle tarvittaisiin joka tapauksessa kunnan varsin laajojakin selvityksiä ja toimenpiteitä.

Valtakunnallinen, koko Manner-Suomessa voimassa oleva Liikenne- ja viestintäviraston myöntämä tunnus voisi olla myös ongelmallinen pysäköintitunnuksen tarkoituksen kannalta, koska virasto voisi myöntää tunnuksen kunnan tarpeiden vastaisesti.

Valtakunnallisen tunnuksen myöntäminen edellyttäisi siten sitä, että kunta arvioisi ennen Liikenne- ja viestintäviraston lupaharkintaa, täyttääkö hakija laissa säädetty edellytykset tunnuksen myöntämisen kannalta. Kunta selvittäisi, onko hakija kunnan palveluksessa oleva työntekijä, tuottaako esimerkiksi yritys kunnalle kotiin tuotettavaa, laissa säädettyä palvelua ja onko yrityksen palveluksessa oleva kotihoidossa työskentelevä. Tällainen hallintomalli olisi epätar-

koituksenmukainen, viivyyttäisi tunnuksen myöntämistä ja aiheuttaisi tarpeettomia kustannuksia. Koska kunta joka tapauksessa joutuisi arvioimaan pysäköintitunnuksen myöntämisen edellytyksiä ja tekemään selvityksiä, tunnuksen myöntämistä ei voi pitää kohtuuttomana tehtävänä.

Kunnallinen pysäköintitunnus rajaisi tunnuksen väärinkäytösten mahdollisuuden yhden kunnan tai maksimissaan kuntayhtymän alueelle. Pysäköinninvalvonta on sekin kunnan alueella tapahtuvaa toimintaa, minä vuoksi erehtymisen vaaraa pysäköintitunnuksen mallista ja muodosta ei ole.

Valmistelussa on arvioitu pysäköintitunnuksella pysäköinnin rajoittamista esimerkiksi yhdeksi tunniksi kerrallaan. Esityksessä annetuissa lausunnoissa on esitetty pysäköintiajan rajoittamista 2-5 tunniksi tai 12 tunniksi. Tämä tarkoittaisi myös mahdollisuutta poiketa pysäköintipaikalle asetetusta lyhyemmästä aikarajoituksesta. Kuten esityksessä on edellä todettu, kotiin tuotava palvelu on monen laatuista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua ja siksi asianmukaisen aikarajoituksen määrittelemisen kotihoidon erilaisten työtehtävien suorittamista varten on hankalaa. Tästä syystä aikarajoitusta ei esitetä.

Lainsäädännön uudistaminen esitetyllä tavalla ei sulje pois mahdollisuutta kotiin tuotavien palveluita tekevien työntekijöiden pysäköintimahdollisuuksien parantamiseen esimerkiksi varamalla pysäköintitilaa liikennemerkkein kotihoidon kannalta kriittisten kohteiden läheisyyteen. Uusissa kohteissa kunta voi vaikuttaa kaavoituksen ja pysäköintinormien kautta uusien kohteiden pysäköinnin toteutukseen. Erilaisia digitaalisia pysäköintipalveluja on tarpeellista hyödyntää jatkossakin tehokkaan pysäköinnin mahdollistamiseksi. Myös muiden ajoneuvojen kuin auton hyödyntämisestä on hyviä kokemuksia: Polkupyörä on jo nyt tärkeä ja ekologinen kulkuväline kotiin tuotettavissa palveluissa ruutukaava-alueilla. Sähköpyöräkokeiluista on saatu hyviä kokemuksia ja jopa sähköpotkulautojen kokeilua suunnitellaan.

6 Lausuntopalaute

Esitysluonnos on ollut lausuttavana 22.10.-3.12.2019 välisenä aikana. Lausunto on pyydetty oikeusministeriöltä, sisäministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Väylävirastolta, Liikenne- ja viestintävirastolta, Poliisihallitukselta, Helsingin poliisilaitokselta, Lounais-Suomen poliisilaitokselta, Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta, Kansaeläkelaitokselta, Terveys- ja hyvinvoinnin laitokselta, Autokoululiitolta, Autoliitolta, Elinkeinoelämän keskusliitolta, Eläkkeensaajien Keskusliitolta, Invalidiliitolta, Kuurojen Liitolta, Näkövammaisten Liitolta, Liikenneturvalta, Logistiikkayritysten Liitolta, Pyöräliitolta, SAK:lta, SKAL ry:ltä, Suomen Kiinteistöliitolta, Suomen Kuntaliitolta, Lääkäriliitolta, Tehy ry:ltä, Suomen Lähi- ja perushoitajaliitolta, Julkisten ja hyvinvointialojen Liitolta, Suomen Sairaanhoidtajaliitolta, Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE:lta, Helsingin kaupungilta, Espoon kaupungilta, Tampereen kaupungilta, Vantaan kaupungilta, Oulun kaupungilta, Turun kaupungilta, Jyväskylän kaupungilta, Lahden kaupungilta, Kuopion kaupungilta, Porin kaupungilta, Kouvolan kaupungilta, Joensuun kaupungilta, Lappeenrannan kaupungilta, Vaasan kaupungilta, Hämeenlinnan kaupungilta, Seinäjoen kaupungilta, Rovaniemen kaupungilta, Mikkelin kaupungilta, Kotkan kaupungilta, Salon kaupungilta, Porvoon kaupungilta, Kokkolan kaupungilta, Hyvinkään kaupungilta, Lohjan kaupungilta, Järvenpään kaupungilta, ParkkiPate Oy:ltä, ParkPro Oy:ltä, APV Alueellinen pysäköinninvalvonta Oy:ltä, Kotona Asuen Seniorihoito Oy:ltä, Stella Oy:ltä, Posti Kotipalvelulta, Debora Oy:ltä, Validialta, Mereolta, Esperiltä, Mehiläiseltä ja Attendolta.

Lausunnon toimittivat sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö, ympäristöministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto, Poliisihallitus, Lounais-Suomen poliisilaitos, Helsingin poliisilaitos, Terveys- ja hyvinvoinnin laitos, Invalidiliitto, Liikenneturva, Pyöräliitto, SAK, Suomen

Kiinteistöliitto, Suomen Kuntaliitto, Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE, Helsingin kaupunki, Espoon kaupunki, Tampereen kaupunki, Mikkelin kaupunki, Vantaan kaupunki, Oulun kaupunki, Turun kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Lahden kaupunki, Kuopion kaupunki, Porin kaupunki, Joensuun kaupunki, Lappeenrannan kaupunki, Rovaniemen kaupunki, Lohjan kaupunki, Järvenpään kaupunki Lääkäriliitto, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto, Suomen Sairaanhoidajaliitto, Tehy ry, Hyvinvointiala HALI ry, Taksiliitto, KUUMA-Šeutu liikelaitos, IGL-Technologies Oy, Länsi-Suomen Kuljettajavalmennus ry, Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry ja Logistiikkayritysten Liitto ry.

Hallituksen esityksen antamista puollettiin annetuissa lausunnoissa laajasti. Useat kunnat esittivät muutoksia esitysluonnokseen. Myös sitä ehdotettiin, että esitystä ei annettaisi lainkaan. Ehdotettuja muutosehdotuksia on arvioitu esityksen jatkovalmistelussa.

Ympäristöministeriö lausui, että ministeriö edistää ikääntyneiden kotona asumista erilaisin korjausavustuksin ja ohjelmin, joista se mainitsee hallitusohjelman mukaisesti valmisteltavan ja toteutettavan ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman. Kotona asumisen ja ikääntyneen väestön tarpeisiin soveltuvien erilaisten palveluasumista kevyempien asumisratkaisujen edistäminen edellyttää niitä tukevien erilaisten kuntien järjestämisvastuulla olevien sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen toteuttamisen tukemista kotihoidossa. Ympäristöministeriö katsoo, että pysäköintimahdollisuuksien parantaminen erityisesti suurissa kaupungeissa tehostaa kotipalveluhenkilöstön työajan käyttöä lyhentämällä pysäköintipaikan etsimiseen käytettävää aikaa sekä kävelymatkoja asiakkaiden luo, ja tukee muita samaan aikaan tapahtuvia toimia ikääntyneiden kotona asumisen edistämiseksi.

Kotiin tuotavissa palveluissa toimivien työntekijäjärjestöjen lausunnoissa todetaan laajasti, että pysäköintiongelmat ovat yleisiä ja siksi uusi lainsäädäntö on välttämätön ja tärkeä. Lausunnoissa todettiin, että kotihoidon työtilanne on kaiken kaikkiaan haastava runsaiden asiakaskäyntien vuoksi ja ajoneuvojen pysäköinti hankaloittaa sitä. Matka-ajat asiakkaan luota toiselle on suunniteltu hyvin tiukoiksi eikä parkkipaikan etsimiseen ole aikaa. Tämä myös tarkoittaa, että pysäköintipaikan etsimisen vuoksi työntekijät joutuvat vähentämään asiakkaan hoitoaikaa, mikä heikentää kotihoidon laatua.

Eräiden kuntien lausuntojen mukaan kotihoidon pysäköinnissä ei kunnissa ole ongelmia ja jo olemassa olevat pysäköintijärjestelmät kattavat esitettävät tarpeet. Tällaisia järjestelmiä on ainakin Rovaniemellä, Tampereella, Helsingissä ja Turussa. Lausuntojen perusteella kunnat myöntävät jo tällä hetkellä pysäköintilupia, myös kotiin tuotavien palvelujen parissa työskentelevien ajoneuvoissa hyödynnettäväksi. Toisaalta lausuttiin, että vain osassa kuntia tai joissakin kuntien osissa on kotihoidon pysäköintiongelmia ja esityksellä ratkotaan väärää ongelmaa, koska pysäköintiongelmat ovat asuinkiinteistöjen pihilla, eivät kuntien kaduilla.

Joidenkin lausuntojen mukaan pysäköintitarpeita ja mahdollisia pysäköintiongelmia on arvioitu hallituksen esitysluonnoksessa vajaasti ja vain kotihoidossa toimivien työntekijöiden näkökulmasta, ei muiden kotiin tuotavien palvelujen näkökulmasta. Nykytilanteen toimivuutta tai toimimattomuutta ei ole esitysluonnoksessa riittävästi kuvattu ja yksilöity.

Kuntien lupaharkintavaltaa korostettiin lausunnoissa, sen tulisi olla pysäköintitunnusten myöntämisessä mahdollisimman laaja. Vähintä olisi tällöin se, että kunnalla on harkintavaltaa päättää siitä, että kunnassa otetaan tai ei oteta tunnus käyttöön. Myös laajempaa harkintavaltaa esitetään muun muassa niiltä osin, kenelle tunnus myönnetään ja mihin kunnan alueeseen tunnus myönnetään. Lisäksi tunnuksen henkilöpiiriin tulisi laissa olla tarkasti määritelty.

Kotihoidon pysäköinnille on esitetty lausunnoissa aikarajoituksen säätämistä valvonnan helpottamiseksi ja väärinkäytösten estämiseksi. Aikarajoitukseksi on esitetty 2 tai 3 tuntia, 5 tuntia taikka 12 tuntia. Myös aikarajoittamatonta pysäköintiä on esitetty. Tämän lisäksi pysäköintimahdollisuuden poistamista liikennemerkillä osoitetulla pysäköintikieltoalueelta on esitetty liikenneturvallisuussyistä.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos ja Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE ehdottivat, että pysäköintilupa tulisi olla mahdollista myöntää esityksessä mainittujen toimijoiden lisäksi sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:n ja 21 §:n sekä vammaisuuden perusteella annettavista palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla kotiin tuotavien palvelujen työntekijöille.

Lausuntojen mukaan olisi perusteltua, jos pysäköintitunnus olisi käytettävissä kuntayhtymän tai usean kunnan alueella. Lisäksi ehdotettiin, että Liikenne- ja viestintäviraston tulisi myöntää pysäköintitunnus. Perusteluna lausuttiin, että Liikenne- ja viestintävirasto myöntää jo tällä hetkellä vammaisen henkilön pysäköintitunnuksen.

Lausunnoissa tuotiin esille pysäköintitunnuksen käytön valvontaan liittyvät ongelmat. Siksi esitettiin, että myös digitaalisen pysäköintitunnuksen pitäisi olla mahdollinen. Monessa lausunnossa myös todettiin, että luvan myöntämisestä aiheutuvat kulut tulee voida periä maksuina.

7 Säännöskohtaiset perustelut

39 a §. *Kotihoidon pysäköintitunnus.* Uudessa pykälässä säädettäisiin kotihoidon pysäköintitunnuksesta ja sen käytöstä. Tunnus mahdollistaisi esitettävässä 190 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen työntekijöiden pysäköinnin 39 §:ssä säädettyllä tavalla liikennemerkillä osoitetusta kiellostä tai rajoituksesta huolimatta. Lain 39 §:ssä säädetään liikkumisesteisen pysäköintitunnuksesta ja sen erityisistä pysäköintimahdollisuuksista. Liikkumisesteisen ja kotihoidon pysäköintitunnuksella saisi pysäköidä samoin ehdoin.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen käyttö rajautuisi kunnan katutilaan, jossa on osoitettu olevan tarve kotihoidon erityiselle pysäköintijärjestelylle. Tunnus myönnettäisiin kuntakohtaisesti ja sen myöntämisestä säädettäisiin myös 190 a §:ssä. Pysäköintitunnusta saisi käyttää 2 momentin mukaan vain työntehtävien suorittamista varten, ja jos pysäköintitunnus myönnettäisiin yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle, pysäköintitunnukseen merkityssä ajoneuvossa.

Pysäköintitunnus ei oikeuttaisi pysäköimään liikennemerkillä osoitettua kieltoa tai rajoitusta vastaan maastossa, maantiellä tai yksityistiellä. Myöskään kiinteistön pihassa pysäköinti ei olisi sallittua pysäköintitunnusta käyttäen, jos piha ei ole tietä. Pihoissa tapahtuvaa pysäköinnistä säädetään myös maastoliikennelain 4 §:ssä, jonka mukaan maastossa ei saa pysäköidä ilman maan omistajan tai haltijan lupaa.

43 §. *Pihakadulla ajaminen ja pysäköinti.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin, että myös kotihoidon pysäköintiluvalla varustetun ajoneuvon saa pysäköidä pihakadulla muuallekin kuin merkitylle pysäköintipaikalle, jos siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle eikä muulle käyttämiselle. Tämä parantaisi kotihoidon pysäköintimahdollisuuksia pihakadulla.

190 a §. *Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen.* Pykälä olisi uusi. Sen 1 momentissa säädettäisiin siitä, millaisia tehtäviä varten kotihoidon pysäköintitunnuksen myönnettäisiin. Pysäköintitunnus voitaisiin myöntää 2 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoavalle työntekijälle,

yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle. Pysäköintitunnuksen myöntämiseen sovellettaisiin hallintolakia (434/2003).

Kotihoidon pysäköintitunnus myönnettäisiin esitettävän 190 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen kotiin tuotavien palvelujen toteuttamiseen. Tunnusta ei myönnettäisi sellaiseen palveluun, joka ei ole kunnan järjestämisvastuun piirissä. Kunnan harkintavaltaan kuuluisi yksittäistapauksessa sen arvioiminen, mikä tehtävä on sellainen 190 a §:n 1 momentin piiriin kuuluva tehtävä, johon kotihoidon pysäköintitunnus myönnettäisiin.

Pysäköintitunnuksen myöntäminen vain kunnallisia palveluita varten on lain tavoitteiden kannalta perusteltua. Kunta hallinnoi katutilansa käyttöä ja se käyttäisi tunnusten myöntämisessä sille kuuluvaa harkintavaltaa. Kunta on myös merkittävin kotihoidon palvelujen tuottaja. Pykälään sisältyisi harkintavalta myös siitä, ottaako kunta 39 a §:ssä tarkoitettun pysäköintitunnuksen kunnassa käyttöön vai ei. Kunnat voisivat sopia, että kunnassa myönnettävä tunnus on voimassa myös toisen kunnan alueella tai esimerkiksi kuntayhtymän alueella.

Pykälän 3 momentin mukaan yrityksen, yhdistyksen ja julkisyhteisön olisi kunnalle osoitetussa hakemuksessaan ilmoitettava se ajoneuvo, jossa tunnusta käytetään tehtävien suorittamista varten. Pysäköintitunnusta saisi käyttää vain nimetyissä, pysäköintitunnukseen merkityissä ajoneuvoissa. Yhteen tunnukseseen voisi merkitä enintään kolmen ajoneuvon rekisteritunnuksen.

Hakemuksessa tulisi nimetä myös tunnuksenhaltija, jonka olisi oltava yrityksen, yhdistyksen, järjestön tai julkisyhteisön palveluksessa oleva luonnollinen henkilö. Tunnuksenhaltijan tehtävänä olisi huolehtia pysäköintitunnuksen asianmukaisesta käytöstä yrityksessä, yhdistyksessä tai julkisyhteisössä sekä toimia yhteyshenkilönä tunnuksen myöntäneen kunnan suuntaan.

Jos tunnuksen myöntämisen jälkeen on tapahtunut muutoksia tunnuksen myöntämisen edellytyksissä, työntekijän tai tunnuksenhaltijan tulisi ilmoittaa siitä 4 momentissa edellytetyllä tavalla kunnalle. Tällainen muutos olisi esimerkiksi kotihoidossa käytettävän ajoneuvon muutos tai tunnuksenhaltijan muutos yrityksessä.

Pykälän 5 momentin mukaan kunta tulisi perua pysäköintitunnuksen, jos tunnusta käytetään lain vastaisesti, esimerkiksi muussa tarkoituksessa kuin laissa on säädetty, tai tunnus luovutettaisiin sellaisen henkilön käytettäväksi, joka ei ole oikeutettu tunnuksen käyttämiseen. Tunnus tulisi myös peruuttaa, jos tunnuksen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai työntekijä tai tunnuksenhaltija pyytävät sen peruuttamista.

Liite 3.8. Liitteen liikennemerkkiin H25 (Huoltoajo sallittu) lisättäisiin kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetulla ajoneuvolla ajaminen. Pysäköintitunnuksella varustetulla ajoneuvolla voisi myös pysäköidä liikennemerkin vaikutusalueella. Samalla liikennemerkin selitekohtaa korjattaisiin kielellisesti.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.6.2020.

9 Toimeenpano ja seuranta

Eduskunta on vastauksessaan (EV 65/2018 vp) hallituksen esityksestä uudeksi tieliikennelaiksi lausunut, että uuden tieliikennelain uudistuksista tiedotetaan tiellä liikkujia tehokkaasti ja kattavasti, ja että lain vaikutuksia seurataan ja arvioidaan erityisesti liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden osalta.

Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa eduskunnan edellyttämällä tavalla lain vaikutuksia sen tultua voimaan.

10 Suhde muihin esityksiin

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa valmistellaan toista hallituksen esitystä laiksi uuden tieliikennelain muuttamisesta. Esitystä valmistellaan, koska uuden tieliikennelain hyväksymisen jälkeen on tapahtunut sekä kansallisesta että EU-lainsäädännöstä johtuvia muutoksia, jotka edellyttävät uuden tieliikennelain muuttamista ennen sen tuloa voimaan 1.6.2020. Esityksessä esitetään myös korjattavaksi uuden tieliikennelain, ajokorttilain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain teknisluonteisia virheitä. Esitykset on mahdollista käsitellä eduskunnassa samanaikaisesti.

11 Suhde perustuslakiin ja sääätämisyjärjestys

Esitys voi olla merkityksellinen perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta. Tähän on viitattu myös esityksestä annetuissa lausunnoissa, joiden mukaan hallinnollisessa harkinnassa kotiin tuotavia palveluita ei tule määritellä tarpeettoman ahtaasti, vaan ihmisten ja asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tässä merkityksessä ajoneuvojen pysäköinnin helpottaminen laajemmin olisi perusteltua. Lisäksi lausunnoissa on korostettu, että kotiin tuotava palvelut ovat lisääntymässä monista eri syistä johtuen. Ajoneuvon pysäköinnillä näiden palveluiden tarjoamisessa on tärkeä merkitys.

Uuden tieliikennelain 71 §:n mukaan kunta asettaa liikenteenohjauslaitteen kadulla ja muulle kunnan hallinnoimalle tielle. Kunnalla on toimivalta tie- ja katuverkollaan osoittaa pysäköintipaikkoja erilaisten ajoneuvo- ja henkilöryhmien käyttöön, esimerkiksi asukas- ja yritys-pysäköintiä varten. Katutilan käytön suunnittelussa ja toteutuksessa tulee noudattaa hyvää hallintotapaa. Esimerkiksi pysäköintipaikkojen osoittaminen vammaisten henkilöiden tarpeita varten on positiivisen syrjinnän näkökulmasta hyväksyttävä tarkoitusperä. Kunta voi määritellä pysäköintipaikkansa maksullisiksi tai ei-maksullisiksi. Tavoitteena voi tällöin olla esimerkiksi autoilun vähentäminen päästöjen hillitsemiseksi vaikuttamalla autoilun hintaan. Myös koteihin tarjottavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sujuvuuden ja mahdollisuuksien edistäminen esityksen kaltaisia pysäköintimahdollisuuksia parantamalla on katsottava hyväksyttäväksi tavoitteeksi tilanteessa, jossa kotiin tarjottavien palvelujen tarve vain lisääntyy sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen muutoksen ja väestön ikääntymisen seurauksena.

Hallitusohjelman mukaan valmistellaan ja toteutetaan ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma. Kotona asumisen ja ikääntyneen väestön tarpeisiin soveltuvien erilaisten palveluasumista kevyempien asumisratkaisujen edistäminen edellyttää niitä tukevien ja kuntien järjestämisvastuulla olevien sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen tukemista. Pysäköintimahdollisuuksien parantaminen tehostaa kotiin tuotavien palveluiden työntekijöiden työajan käyttöä lyhentämällä pysäköintipaikan etsimiseen käytettävää aikaa sekä kävelymatkoja asiakkaiden luo, ja tukee muita samaan aikaan tapahtuvia toimia esimerkiksi ikääntyneiden kotona asumisen edistämiseksi.

Esitys ei ole ongelmallinen perustuslain 121 §:ssä säädetyn kunnallisen itsehallinnon kannalta, koska esitettävään lainsäädäntöön sisältyy kunnalle harkintavaltaa pysäköintitunnuksen myöntämisessä.

Hallituksen näkemyksen mukaan lakiehdotus voitaisiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tieliikennelain (729/2018) 43 §:n 2 momentti ja liitteen 3.8 liikennemerkkiä H25 koskeva kohta sekä

lisätään lakiin uusi 39 a ja 190 a § seuraavasti:

39 a §

Kotihoidon pysäköintitunnus

Jos ajoneuvossa on kotihoidon pysäköintitunnus, ajoneuvon saa pysäköidä 39 §:ssä säädetyllä tavalla kadulla tai muulla kunnan hallinnoimalla alueella liikenteenohjauslaitteella osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta.

Kotihoidon pysäköintitunnusta saa käyttää pysäköintiin vain 190 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen työtehtävien suorittamista varten ja pysäköintiin saa käyttää vain pysäköintitunnuksessa mainittua ajoneuvoa.

43 §

Pihakadulla ajaminen ja pysäköinti

Pysäköinti pihakadulla on sallittu vain merkityllä pysäköintipaikalla. Polkupyörän ja mopon sekä liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella tai kotihoidon pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa kuitenkin pysäköidä pihakadulla muuallekin, jos siitä ei aiheudu huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle eikä muulle käyttämiselle.

190 a §

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen

Kunta voi myöntää kotihoidon pysäköintitunnuksen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan asiakkaan kotona suoritettavaa:

- 1) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 20 §:ssä tarkoitettua kotihoidon ja 21 §:ssä tarkoitettua asumispalvelun tehtävää varten;
- 2) vammaisuuden perusteella annettavista palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987) tarkoitettua tehtävää varten;
- 3) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettua tehtävää varten.

Pysäköintitunnus myönnetään 1 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoavalle työntekijälle, yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle.

HE 109/2019 vp

Edellä 2 momentissa tarkoitetun tahon on kunnalle osoittamassaan hakemuksessa ilmoitettava enintään kolme ajoneuvoa, joissa kotihoidon pysäköintitunnusta käytetään 39 a §:ssä tarkoitettuun pysäköintiin. Yrityksen, yhdistyksen ja julkisyhteisön on myös ilmoitettava tunnuksenhaltija, jonka on oltava hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö.

Työntekijän tai tunnuksenhaltijan on viipymättä ilmoitettava kunnalle tunnuksen myöntämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.

Kunnan tulee peruuttaa tunnuksen voimassaolo, jos:

- 1) tunnuksen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty;
- 2) työntekijä tai tunnuksenhaltija on toistuvasti tai vakavasti käyttänyt taikka antanut käyttää tunnusta tämän lain vastaisesti, eikä huomautuksen tai varoituksen antamista voida pitää riittävänä;
- 3) työntekijä tai tunnuksenhaltija sitä pyytää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Liite

Säädöslite

Liite 3.8
H25
Huoltoajo sallittu

Lisäkilvellä osoitetaan, että liikennemerkistä ilmenevän kiellon estämättä on sallittu:

- 1) kiinteistön, sillä olevien rakennusten, tilojen ja laitteiden huoltoon tai vartiointiin liittyvä kuljetus silloin, kun se on välttämätöntä;
- 2) jakeluliikenne sekä sellaisten tavaroiden kuljetus, joiden kantamista ei niiden painon tai muun erityisen syyn takia ole kohtuullista edellyttää;
- 3) sellaisen henkilön kuljetus, jonka toiminta- tai liikkumiskyky tai kyky suunnistautua on iän, vamman tai sairauden takia taikka muusta syystä rajoittunut;
- 4) lasten kuljetus, jos yhdellä henkilöllä on valvottavanaan useampi kuin yksi alle seitsemän vuoden ikäinen lapsi;
- 5) asiakkaan noutaminen ja tuominen taksiliikenteessä olevalla ajoneuvolla;
- 6) ajoneuvon kuljettaminen, jos siinä on liikkumisesteisen pysäköintitunnus; tai
- 7) ajoneuvon kuljettaminen, jos siinä on kotihoidon pysäköintitunnus.

Helsingissä 30.1.2020

HE 109/2019 vp

Pääministeri

Sanna Marin

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (729/2018) 43 §:n 2 momentti ja liitteen 3.8 liikennemerkkiä H25
koskeva kohta sekä
lisätään lakiin uusi 39 a ja 190 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

39 a §

uusi

Kotihoidon pysäköintitunnus

Jos ajoneuvossa on kotihoidon pysäköinti-
tunnus, ajoneuvon saa pysäköidä 39 §:ssä sää-
detyllä tavalla kadulla tai muulla kunnan hal-
linnoimalla alueella liikenteenohjauslaitteella
osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huoli-
matta.

Kotihoidon pysäköintitunnusta saa käyttää
pysäköintiin vain 190 a §:n 1 momentissa tar-
koitettujen työtehtävien suorittamista varten
ja pysäköintiin saa käyttää vain pysäköintitun-
nuksessa mainittua ajoneuvoa.

43 §

43 §

Pihakadulla ajaminen ja pysäköinti

Pihakadulla ajaminen ja pysäköinti

Pysäköinti pihakadulla on sallittu vain mer-
kityllä pysäköintipaikalla. Polkupyörän, mo-
pon tai liikkumisesteisen pysäköintitunnuk-
sella varustetun ajoneuvon saa kuitenkin py-
säköidä pihakadulla muuallekin, jos siitä ei ai-
heudu huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle eikä muulle käyttämiselle.

Pysäköinti pihakadulla on sallittu vain mer-
kityllä pysäköintipaikalla. Polkupyörän *ja*
mopon *sekä* liikkumisesteisen pysäköintitun-
nuksella *tai kotihoidon pysäköintitunnuksella*
varustetun ajoneuvon saa kuitenkin pysäköidä
pihakadulla muuallekin, jos siitä ei aiheudu
huomattavaa haittaa pihakadun liikenteelle
eikä muulle käyttämiselle.

uusi

Kotihoidon pysäköintitunnuksen myöntäminen

Kunta voi myöntää kotihoidon pysäköintitunnuksen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan asiakkaan kotona suoritettavaa:

1) sosiaalihoitolain (1301/2014) 20 §:ssä tarkoitettua kotihoidon ja 21 §:ssä tarkoitettua asumispalvelun tehtävää varten;

2) vammaisuuden perusteella annettavista palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987) tarkoitettua tehtävää varten;

3) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettua tehtävää varten.

Pysäköintitunnus myönnetään 1 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoavalle työntekijälle, yritykselle, yhdistykselle tai julkisyhteisölle.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua tahon on kunnalle osoittamassaan hakemuksessa ilmoitettava enintään kolme ajoneuvoa, joissa kotihoidon pysäköintitunnusta käytetään 39 a §:ssä tarkoitettuun pysäköintiin. Yrityksen, yhdistyksen ja julkisyhteisön on myös ilmoitettava tunnuksenhaltija, jonka on oltava hakijan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö.

Työntekijän tai tunnuksenhaltijan on viipymättä ilmoitettava kunnalle tunnuksen myöntämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista.

Kunnan tulee peruuttaa tunnuksen voimassaolo, jos:

1) tunnuksen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty;

2) työntekijä tai tunnuksenhaltija on toistuvasti tai vakavasti käyttänyt taikka antanut käyttää tunnusta tämän lain vastaisesti, eikä huomautuksen tai varoituksen antamista voida pitää riittävänä;

3) työntekijä tai tunnuksenhaltija sitä pyytää.